

Kázeň svätého farára z Arsu: Na aké duše Boh pozerá s odporom?

Sv. Ján Mária Vianney

16. júla 2023 ✝ Cirkev

Medzi našimi čitateľmi mali najväčší úspech kázne svätého Jána Máriu Vianneyho o Poslednom súde a o hriechu nečistoty. Mne osobne sa však najviac páči táto. O vlažných kresťanoch. Farár z Arsu nám hovorí síce tvrdo, ale pravdivo: skôr sa obráti veľký hriešnik ako vlažná duša!

Ilustračný obrázok, zdroj: pexels.com

Takto, že si vlažný, ani horúci ani studený, už-už ťa vyplúvam z úst (Zjv 3,16). Kto sa nevydesí, nábožní poslucháči, keď počuje z úst samého Boha taký prísny rozsudok proti biskupovi, ktorý, ako sa zdalo, svedomito vykonával všetky svoje povinnosti ako verný sluha Cirkvi? Jeho život bol bezúhonný, svoj majetok užíval správnym spôsobom, trestal previnenia, nedával najmenšie pohoršenia, konal zdanlivo vzorne a príkladne. A aj napriek tomu Pán mu hovorí ústami sv. Jána, že ho zavrhne, že ho potrestá, ak sa nezmení.

Tento príklad je tým hroznejší, že tou istou cestou idú mnohí, pričom nemajú žiadne obavy o spásu svojej duše. Nepatríme k nim aj my? Sme na správnej ceste? To nevieme, a preto sa bojíme. Aká strašná je táto neistota! Pousilujme sa však rozoznať, či patríme k zástupu nešťastníkov, ktorých nazývame vlažnými.

Aká je vlažná duša?

Keď dnes hovorím k vám, drahí priatelia, o strašnom stave chladnej duše, tak vôbec nemám na mysli ľudí, ktorí žijú v smrteľnom hriechu a nechcú z neho povstať. Takýto stav je tiež hrozný a zúfalý, lebo týchto hriešnikov čaká v druhom živote strašná pomsta Božia. Dotknutí takýmto nešťastím sú tu určite medzi mojimi poslucháčmi, ale to nehovorím im – možno by ich to ešte utvrdilo v zlom a zaslepilo.

Keď hovorím o vlažnej duši, nehovorím o tých, ktorí dokonca na Veľkú noc nejdú na svätú spoveď a na sväté prijímanie. Tí nech pamätajú, že aj napriek svojim modlitbám a dobrým skutkom pôjdu do zatratenia. Nech zotrávajú v zaslepení, ak im je s tým dobre. Ale povieť mi, že predsa nie všetci, ktorí vo veľkonočnom čase pristupujú k svätému prijímaniu – či dokonca častejšie počas roka sa spovedajú – budú spasení. To je

pravda!

Avšak v tomto malom počte vyvolených budú len tí, ktorí prijímajú najsvätejšie sviatosti, naproti tomu nenájde sa tam ani jeden z tých, ktorí dokonca vo veľkonočnom čase sa stráňa spovede a veľkonočného svätého prijímania. Uverte mi, nedôverujúci, zaslepení a zatvrdnutí hriešnici – bez spovede a bez veľkonočného svätého prijímania niet pre vás neba a večného šťastia! K vlažným ráтам aj tých, ktorí by chceli súčasne patriť i Bohu, i svetu, ktorí sa koria pred svojím Stvoriteľom, ale znovu vystierajú ruky k svetu.

Takéto osoby si obyčajne vyhľadajú láskavého spovedníka, ktorý je blahosklonný k ich hriechom. Často možno vidieť mladú osobu, ktorá ešte pred dvoma týždňami či pred mesiacom kľáčala v spovednici, a dnes vystrojená sa oddáva tancom, zábavám, neslušne rozpráva s mládeňcami. Aký to smutný pohľad, aké je to odporné v očiach Božích! Kto chce slúžiť Bohu i svetu súčasne, ten znevažuje Krv Spasiteľa, hoci sa spovedá, pričom si vyhľadá kňazov, ktorí pozerajú cez prsty na jeho nemravnosť a ľahko ho rozhrešujú.

Vlažnosť v Božej službe

Vlažná duša neodumrela úplne v očiach Božích: ešte je v nej viera, nádej i láska. Avšak viera – bez horlivosti, nádej – bez sily, láska – bez ohňa a zápalu. Vykonajme si porovnanie medzi horlivým a ľahostajným kresťanom v Božej službe. Dobrý kresťan nielen prijíma všetky pravdy našej viery, ale o nich aj rozjíma a usiluje sa ich náležite naučiť. Rád počúva Božie slovo, a čím častejšie ho počúva, tým viac ho vychutnáva a viac ho využíva, pričom uniká tomu, čo Boh zakazuje a horlivo plní to, čo Boh prikazuje.

Čas venovaný počúvaniu o otázkach viery je pre neho najpríjemnejší, lebo vtedy sa predsa dozvedá, ako ísť do neba a spasť svoju dušu. Nielen vie, že Boh vidí všetky jeho skutky a že ho bude za ne súdiť v hodine smrti, ale sa tiež chveje pri myšlienke na spravodlivý Boží súd a horlivo sa usiluje o pokrok v dobrom; za tým účelom používa všetky možné prostriedky a pokánie. To, čo urobil doteraz, považuje za nič; ľutuje, že stratil toľko času, v ktorom si mohol nahromadiť tak mnoho pokladov pre život večný.

A ako veľmi sa líši vlažný kresťan! V skutočnosti verí vo všetko, čo učí Cirkev, ale jeho viera je taká slabá, že vôbec nevplýva na srdce. Nepochybuje, že Boh ho vidí každú chvíľu, ale to ho nechráni od pádov. Dobre vie, že keď zotrúva v stave vlažnosti, nepáči sa Bohu, ale nerobí nič, aby z tejto duchovnej letargie precitol. Vie, že Ježiš Kristus vo sviatosti pokánia odpúšťa hriechy a dáva vzrast v cnosti. Vie, že táto sviatosť udeľuje mnoho milostí primerane usposobeniu, s akým ju prijímame – ale to nezanecháva na ňom žiadny vplyv; ďalej zotrúva v lenivosti a chladnosti.

Ilustračný obrázok, zdroj: cathopic.com

Jeho spovede i sväté prijímania sú veľmi zriedkavé; pristupuje do spovednice iba pri príležitosti nejakého výročného sviatku, jubilea či misií, a to preto, že iní tak robia, a nie z vlastného presvedčenia. O Božích veciach počúva nerád a ľahostajne; kázeň ho nepohne, nudí sa na nej, cíti odpor k dlhšej modlitbe, ráno a večer sa modlí roztržito. Ešte žije, ale pre nebo nevie a nechce pracovať.

Úbohosť vlažnej duše

Nádej dobrého kresťana je silná, a dôvera v Boha neotrasiteľná. On nikdy nezabúda na posledné veci. Často uvažuje o utrpení Ježiša Krista, pričom srdečne s Ním spolutrpiť. Túži iba po Bohu; dočasné dobré sú pre neho ničotou, pozemská radosť ho naplňa odporom – lebo vie, že je učeníkom Ukrižovaného. Smrť nie je pre neho strašná, lebo predsa ona oslobodzuje od dočasných utrpení a navždy spája človeka s Bohom.

Chladná duša nevenuje pozornosť dobrám a trestom budúceho života; možno niekedy myslí na nebo, ale nemá silnú túžbu, aby vlastnila večné šťastie. Vie, že hriech uzatvára brány neba, a napriek tomu sa nepolepšuje a stále zotrváva v tom istom stave. Jeho život je celé roky taký istý. Pripomína človeka, ktorý komusi závidí, že ten ide na triumfálnom voze, a sám nechce urobiť ani krok, aby dosiahol samotné šťastie. Keď dobrotivý Boh zosiela na neho kríže a ťažkosti, vtedy sa oddáva smútku, sťažuje sa, šomre, a neraz upadá dokonca do zúfalstva. Zabúda, že dobrotivý Boh ho chce týmito utrpeniami odtrhnúť od sveta a priblížiť k sebe. Dokazuje, že trpí nezaslúžene, že mnoho ľudí neporovnateľne horších od neho sa teší zo šťastia a slobody.

Chladná duša ešte dôveruje Bohu. Keď sa vystavuje príležitosti k hriechu, nazdáva sa, že nepadne, a ak padne, tak svoj pád pripisuje blížnemu a uisťuje, že v ďalšom prípade sa bude lepšie brániť. V ľahostajnej duši niet lásky k Bohu, ktorá prelamuje všetky ťažkosti na ceste spásy. Vlažnú dušu možno porovnať so slimákom, ktorý ide tak pomaly, že ťažko možno spozorovať, či mení polohu.

Vlažný sa nebojí večnej záhuby. Jeho láska je bez ohňa, bez činnosti a sily. Sotva urobí to, čo je nutne potrebné k spáse, na zvyšku mu alebo nezáleží, alebo to považuje za drobnosť. Vlažný kresťan prinajmenšom zdanlivo plní svoje povinnosti: ranné a večerné modlitby sa modlí na kolenách, každý rok na Veľkú noc ide na spoveď, a možno i častejšie; ale ukazuje pritom toľko odporu, toľko ľahostajnosti, tak málo sa pripravuje a polepšuje, že to najvýraznejšie robí z nejakého návyku a chladnej bezduchej rutiny.

Spovede vlažných kresťanov

Netvrdím, že spovede a sväté prijímania vlažného kresťana sú svätokrádežné, ale neprinášajú duši najmenší úžitok, a namiesto toho iba zaťažujú jeho svedomie pred Bohom. Jeho modlitby sú bez prípravy, bez zjednotenia s Bohom, lebo hneď po prebudení myslí nie na Stvoriteľa a na svoju dušu, ale na práce a záujmy, ktoré ho čakajú počas dňa. Vlažný sa bude spovedať každý mesiac, a možno i častejšie. Ale, aké sú to spovede! Niet pri nich žiadnej prípravy ani túžby po náprave, alebo je tá príprava taká malá a slabá, že ju sotva vánok vetra rozfúka.

Pri spovediach sa obviňuje z toho, čo sa už spovedal možno pred dvadsiatimi rokmi; ak príde na spoveď o dvadsať rokov, bude sa spovedať z toho istého. Smrteľným hriechom sa vyhýba – avšak nevyhýba sa ohováraniu, klamstvu, závisti, pokrytstvu, neláske k blížnemu. Vlažná osoba sa nepozastavuje nad stavom svojej duše, je spokojná so svojimi spovedami, nebojí sa dávnejších hriechov. Na svätú omšu ide zo zvyku, pričom vôbec nemyslí na význam najsvätejšej Obety. Iné nábožné praktiky z hocakého dôvodu vynecháva. V

kostole je roztržitá, nesnaží sa o sústredenie ducha.

Zamyslite sa dobre, drahí priatelia, do ktorej skupiny patríte. Kto môže s istotou o sebe povedať, že nie je veľkým hriešnikom, ani ľahostajným človekom, ale spravodlivým a vyvoleným? Ach, drahí moji, koľko kresťanov, v očiach sveta horlivých, je pred Bohom, ktorý pozná najskrytejšie tajomstvá srdca, vlašných!

Svätý Ján Mária Vianney, farár z Arsu

zdroj: wikimedia commons

Ako bojovať s vlašnosťou?

Skôr ako odpoviem na túto otázku, musím najprv zdôrazniť, že stav vlašnosti je oveľa nebezpečnejší, ako stav veľkého hriešnika. Lebo veľký hriešnik, ktorý vynecháva veľkonočnú spoveď a je zamotaný do hanebných hriechov, z času na čas stoná jednak nad svojou morálnou úbohosťou a s Božou pomocou časom z nej povstane. Avšak ľahostajná duša je so sebou spokojná; zdá sa jej, že je v priateľstve s Bohom, zatiaľ čo Pán Boh pozerá na ňu s odporom a nakoniec ju vyhodí zo svojich úst, čiže ju odsúdi na zatratenie. Koľko duší zahynulo týmto spôsobom – môj Bože!

Ak chcete, drahí priatelia, dostať sa z vlašnosti, preneste sa z času na čas myslou k bránam pekelskej priepasti a počúvajte tam nariekania a stony odsúdených, ktorí preto zahynuli naveky, že v otázke spásy svojej duše boli leniví a vlašní. Potom sa povzneste myslou k nebu a pozrite, akú slávu si zaslúžili svätí preto, že keď boli na svete, mužne bojovali, pričom násilne potláčali vášne. A ďalej chodte v myšlienkach do divej púšte a do ponurých lesov, kde uvidíte množstvo svätých ľudí, ktorí päťdesiat i sedemdesiat rokov oplakávali svoje hriechy a robili za ne prísne pokánie.

Čo viac ešte môžem povedať? Nič nie je také nebezpečné ako vlašnosť a ľahostajnosť v otázke spásy duše, lebo skôr sa obráti veľký hriešnik, ako vlašná duša.

Z celého srdca prosme milosrdného Boha, aby nám pomohol dostať sa z tohto nešťastného stavu a túžme po nebi a večnom šťastí, poďme tou cestou, ktorou išli všetci svätí. To vám najvrúcnejšie želám. Amen

(Kázne farára z Arsu, pre redakčné účely upravené a krátené)

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/kazen-svateho-farara-z-arsu-na-ake-duse-boh-pozera-s-odporom/>